

پارس جنوبی ناجی ایران در شرایط تحریم

نمی‌شود از افزایش تولید بنزین، پالایشگاه ستاره خلیج فارس، صادرات بنزین و فرآورده‌های نفتی، افزایش صادرات گاز، گازرسانی روستایی، گازرسانی شهری، بهبود محیط زیست، کاهش مصرف سوخت مایع در نیروگاه‌ها سخن گفت اما از پارس جنوبی و کارهایی که برای توسعه آن انجام شد، سخن نگفت. پارس جنوبی اکنون ناجی ایران در شرایط تحریم است. ظرفیت برداشت گاز از این میدان مشترک در هفت سال اخیر از ۲۸۰ میلیون مترمکعب به ۷۰۰ میلیون مترمکعب در روز رسیده است.

*توسعه میدان مشترک‌گازی پارس جنوبی که سال ۶۷ کشف شد، سال ۷۶ با امضای قرارداد فاز ۲ و ۳ پارس جنوبی با شرکت‌های توتال، گازپروم و پتروناس مالزی به‌طور رسمی وارد فاز اجرایی شد؛ قطر شریک ایران در این میدان مشترک، کارش را اما از سال ۱۹۹۰ (۱۳۶۹) آغاز کرده بود. انتظار برای نخستین برداشت ایران از این میدان پنج سال به درازا کشید و بهمن ماه ۱۳۸۱ ایران برداشت ۵۶۰۶ میلیون مترمکعب گاز از این میدان را جشن گرفت. توسعه پارس جنوبی اما پس از این تاریخ روی غلتک افتاد. عسلویه شهریورماه سال ۷۶ زمین بکر و موات بود.

*بهمن ۱۳۷۶ پای نخستین شرکت ایرانی به توسعه میدان گازی پارس جنوبی باز شد؛ پتروپارس. شرکت ملی نفت ایران بهمن ماه ۱۳۷۶ و در قالب قرارداد بیع متقابل با شرکت پتروپارس برای توسعه فاز یک این میدان مشترک گازی قرارداد امضا کرد. پتروپارس توانست آبان‌ماه سال ۱۳۸۳ کار خود را در این فاز به پایان برساند. هفت سال مدت زمانی است که نخستین شرکت ایرانی برای توسعه فاز یک این میدان صرف کرد و برداشت از این میدان را ۲۸۰۳ میلیون مترمکعب در روز افزایش داد. ایران تا پایان سال ۸۴ توانایی برداشت روزانه ۱۴۰ میلیون مترمکعب گاز از پارس جنوبی را داشت.

*پارس جنوبی در تاریخ توسعه خود رکوردهای بی‌نظیری از توسعه تا نصب سکو، از راه‌اندازی تا بهره‌برداری ثبت کرد؛ اما امضای ۶ قرارداد فازهای ۱۳، ۱۴، ۱۹ و ۲۲ تا ۲۴ پارس جنوبی موسوم به ۳۵ ماهه در ۲۵ خردادماه ۱۳۸۹ و افتتاح هم‌زمان پنج فاز ۱۷ و ۱۸، ۱۹ و

۲۰ و ۲۱ در ۲۷ فروردین ماه ۹۶ فراموشدنی نیستند. از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ پنج فاز دیگر پارس جنوبی عملیاتی شد و در مجموع ۱۰ فاز از ۲۵ فاز تعریف شده پارس جنوبی تا پایان سال ۹۲ به بهره برداری رسید بود. رؤیای ایرانیان در برداشت برابر گاز با قطر اما در سال ۹۲ هنوز دست نیافتی بود.

* توسعه فازهای پارس جنوبی با روی کار آمدن دولت یازدهم با شتاب بیشتری ادامه یافت. اولویت بندی فازها سبب شد تا یک سال پس از آغاز به کار دولت یازدهم، فاز ۱۲ پارس جنوبی تکمیل شود و در اسفندماه ۱۳۹۳ به بهره برداری برسد. پس از آن با شتاب در روند توسعه پارس جنوبی، فازهای ۱۵ و ۱۶ در دی ماه ۱۳۹۴ به بهره برداری رسید. فازهای ۱۷ و ۱۸، ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ به صورت همزمان در ۲۷ فروردین ماه ۱۳۹۶ به طور رسمی افتتاح و رؤیای ایرانیان در برداشت برابر گاز با قطر محقق شد، همچنین ۲۶ اسفندماه ۱۳۹۷ پالایشگاه فازهای ۱۳ و ۲۲ تا ۲۴ پارس جنوبی عملیاتی شد. در سال ۹۸ نیز ۶ سکوی پارس جنوبی نصب و چهار سکو از این تعداد در مدار تولید قرار گرفت که مربوط به فازهای ۱۴ و ۲۲ تا ۲۴ پارس جنوبی بوده است.

* توسعه پارس جنوبی اما در سال ۹۹ ادامه یافت، در این سال طلسم توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی به عنوان آخرین فاز این میدان مشترک در یازدهمین روز اردیبهشت ماه با آغاز عملیات بارگیری جکت سرچاهی سکوی ۱۱B شکسته شد. حسن روحانی، رئیس جمهوری نیز نخستین روز خردادماه فرمان عملیات نصب جکت نخستین سکوی این فاز را صادر کرد تا به این ترتیب عملیات توسعه این فاز به طور رسمی در سال ۹۹ آغاز شود. انتظار می رود تولید اولیه از این سکو تا ابتدای سال آینده محقق شود. از دیگر اقدام ها در پارس جنوبی در این سال وارد مدار شدن سومین سکوی تولید فاز ۱۳ پارس جنوبی در ۳۱ خردادماه بود، حالا تنها یک سکو از این فاز برای راه اندازی باقی مانده است که انتظار می رود تا پایان امسال در مدار قرار گیرد. توسعه پالایشگاه فاز ۱۴ نیز به عنوان آخرین پالایشگاه این میدان مشترک روند توسعه خود را می گذراند و طبق برنامه قرار است نخستین ردیف آن تا اوایل سال ۱۴۰۰ عملیاتی شود.

* پرونده توسعه بخش نخست پارس جنوبی کم کم در حال بسته شدن است و هم اکنون باید برای بخش دوم آن که همانا حفظ و نگهداشت تولید است تلاش کرد و برنامه های تدوین شده را به مرحله اجرا رساند. آنگونه که محمد مشکین فام، مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس عنوان کرد بخش دوم توسعه این میدان به مراتب مهم تر از بخش نخست است. پارس جنوبی

بدون تردید بخش مهمی از تاریخ صنعت ایران در آینده خواهد بود که
تنه به تنه بزرگ‌ترین رویدادهای تاریخ صنعت نفت ایران در ۱۰۰ سال
گذشته خواهد زد. پیمانکاران و سازندگان زیادی در کلاس درس پارس
جنوبی، بین‌المللی شدند.